

Wiadomości Mazurskie

P I S M O C O D Z I E N N E

Nr. 178 (189)

Olsztyn, wtorek 6 sierpnia 1946 r.

Rok II

Polska domaga się dalszej pomocy

Piąta sesja Rady UNRRA w Genewie

Genewa, 6. 8. (PAP) W dniu wczorajszym La Guardia zagał piątą sesję plenarną rady UNRRA w wielkiej sali zgromadzeń pałacu Narodów Zjednoczonych.

W imieniu konfederacji szwajcarskiej prezydent Etter powitał delegatów, poczym zabrał głos sekretarz generalny ONZ Trygve Lie, podkreślając, że dzieło UNRRA jest niezbędnym uzupełnieniem w dziedzinie społecznej wysiłków czynionych w Paryżu dla przygotowania traktatów pokojowych.

Po złożeniu holdu pierwszemu dyrektorowi generalnemu UNRRA Lehmanowi, Trygve Lie stwierdził, że nowy dyrektor generalny La

Guardia, który objął swój urząd w krytycznym momencie, przysłużył się dobrze dzięki swym zaletom osobistym akcji prowadzonej przez UNRRA.

Delegaci Czechosłowacji i Polski apelowali o przedłużenie pomocy UNRRA dla Europy poza rok 1946.

Czechosłowacki minister aprowizacji Mayer w wywiadzie udzielonym przed otwarciem sesji oświadczył co następuje:

— „Sądzymy, że UNRRA powinna w dalszym ciągu istnieć w swej obecnej formie aż do chwili, gdy pomoc zniszczonym krajom europejskim nie będzie już konieczna. Zaprzestanie pomocy UNRRA z końcem bieżącego roku odbiłoby się

ujemnie na sytuacji żywnościowej i na ogólnej sytuacji gospodarczej we wszystkich krajach, które z pomocy tej korzystają włącznie z Czechosłowacją.

Delegat polski wiceminister Grossfeld stwierdził, że zaprzestanie pomocy UNRRA oznaczałoby dla Polski trudności żywnościowe do zbiorów 1947 r. Ponadto ucierpiałaby odbudowa rolnictwa polskiego, gdyby nie miało ono już otrzymywać od UNRRA maszyn i traktorów. Potrzebujemy również — oświadczył wiceminister Grossfeld — surowców dla naszych fabryk.

W tutejszych kołach poinformowanych przeważa opinia, że kraje wschodnio-europejskie, a w szczególności Polska, będą domagały się jasnych decyzji w sprawie dalszego prowadzenia akcji pomocy. Obserwatorzy sesji oczekują z zainteresowaniem, jakie stanowisko zajmie w tej sprawie Związek Radziecki.

Oświadczenie norweskiego ministra

Paryż, 6. 8. (PAP). Halvard Lange, norweski min. spraw zagranicznych, powiedział, że Norwegia nie przyłączy się do usiłowań, które mają na celu utworzenie opozycji małych państw w stosunku do propozycji Wielkiej Czwórki w sprawie regulaminu na Konferencji Pokojowej.

Anglicy pragną współpracy USA

Debaty palestyńska w Izbie Gmin

London 6. 8. (PA). Rząd brytyjski proponuje utworzenie 4 oddzielnych stref w Palestynie — żydowskiej, arabskiej, strefy centralnej (Jeruzolima—Betlehem) i strefy południowej „Nogew“ (okolica Gazy). Strefy arabskie i żydowskie będą posiadały swój własny zarząd autonomiczny. Do kompetencji władzy centralnej, którą sprawować będzie mandatariusz, należeć będą sprawy komunikacji, finansów i obrony kraju.

Plan ten, zdaniem Morrisona, umożliwi w najbliższym czasie osiedlenie 100.000 Żydów europejskich, jak też dalszą emigrację żydowską do Palestyny. Rząd angielski wierzy, że Ameryka zgodzi się na ten plan i współpracować będzie finansowo i technicznie przy jego realizacji.

Sir Stafford Crips, popierając plan rządowy utworzenia federacji żydowsko-arabskiej w Palestynie, wypowiedział się stanowczo przeciwko zastosowaniu represji.

Crips jest zdania, że o ile Ameryka odmówiłaby współpracy w rozwiązaniu tego problemu — utrudniłoby to wielce zadanie Anglii. Przekazanie sprawy ONZ nie jest wskazane, gdyż

spowoduje to niepożądaną zwłokę w jej rozwiązaniu.

Winston Churchill imieniem opozycji oświadczył, że na wypadek, gdyby Ameryka odmówiła swej współpracy w rozwiązaniu problemu palestyńskiego, Anglia będzie zmuszona zrzec się mandatu i opuścić Palestynę.

Cztery m. kw. na osobę

Międzynarodowy problem mieszkaniowy

Bruksela 6. 8. (PAP). Reprezentanci 13 krajów i delegaci trzech stref zachodnich Niemiec oraz przedstawiciele UNRRA i Międzynarodowego Biura Pracy przystąpili do próby międzynarodowego rozwiązania problemu mieszkaniowego.

Zebranie wyłoniło odpowiedni komitet międzynarodowy dla możliwie jak najlepszego skoordynowania sposobów budowania mieszkań i dostaw materiałów budowlanych.

Komitet zredagował również oświadczenie o minimum stopy życiowej,

Marsz. Zymierski powrócił z urlopu

Warszawa, 6. 8. (PAP). Wczoraj powrócił z urlopu Naczelnym Dowódcą Wojska Polskiego Marszałek Michał Zymierski, który przez czas dłuższy przebywał na Wybrzeżu.

Marszałek Zymierski objął już urzędowanie.

Louis Sallant odleciał do Polski

Paryż 6. 8. (PAP) — Sekretarz generalny Świat. Fed. Zw. Zaw. i sekretarz francuskiej Gen. Konfederacji Pracy (C.G.T.) udał się samolotem do Polski, celem zaznajomienia się z sytuacją polskiego ruchu zawodowego.

Ismet Inonu po raz trzeci prezydentem Turcji

London, 6. 8. (PAP) Agencja Reutersa donosi z Ankary, że na poniedziałkowym inauguracyjnym posiedzeniu nowoobranego Zgromadzenia Narodowego gen. Ismet Inonu został po raz trzeci wybrany prezydentem Republiki Tureckiej.

Ponieważ członkowie opozycyjnej partii demokratycznej oddali swe głosy za kandydaturą marszałka Czarkmaka, wybór nie nastąpił jednoznacznie, jak dawniej.

Strajk drukarzy w Grecji

London 6. 8. (PAP). — Na skutek strajku zecerów w Atenach, dzienniki tamtejsze wydały wspólny komunikat pod tytułem „Zjednoczona Prasa“.

Strajkujący żądają podwyżki płac o 40%, oraz 5-godzinnego dnia pracy. Tylko dziennik komunistyczny „Risospostia“ wychodzi regularnie.

Bewin powrócił do zdrowia

London 6. 8. (PAP). Min. spraw zagranicznych Bewin powrócił już do zdrowia i prawdopodobnie w piątek obejmie kierownictwo delegacji brytyjskiej w Paryżu.

Obecnie delegacji brytyjskiej przewodniczy Aleksander, ponieważ premier Attlee nie może powrócić do Paryża z powodu nawału pracy.

2/3 czy zwykła większość

5 wniosków kompromisowych na Komisji Regulaminowej

Paryż, 6. 8. (PAP) Na poniedziałkowym rannym posiedzeniu komisji regulaminowej Konferencji Pokojowej wysłuchano argumentów obrońców i przeciwników reguły, że decyzja i zalecenia konferencji mają być uchwalone większością 2/3 głosów.

Zastanawiano się również nad propozycją brytyjską, w myśl której wszystkie zalecenia przyjęte na posiedzeniach plenarnych byłyby przekazywane radzie ministrów spraw zagranicznych czynionoby jednak rozróżnienie pomiędzy tymi zaleceniami, które przeszły jedynie zwykłą większością, a tymi, które uzyskały 2/3 głosów.

Przedstawiciel Holandii wystąpił przeciwko kompromisowemu wnioskowi brytyjskiemu. Obawia się on, że rada ministrów spraw zagranicznych mogłaby faktycznie brać pod uwagę jedynie te wnioski, które na posiedzeniach plenarnych przeszły większością 2/3 głosów.

Skolei przedstawiciel Nowej Zelandii Jordan w gwałtowny sposób przeciwstawił się zasadzie 2/3 głosów. W zasadzie tej Jordan widzi faktyczne zastosowanie systemu veta.

Delegat polski i delegat czechosłowacki podzielili stanowisko przedstawiciela Jugosławii, stwierdzając, że konferencja może osiągnąć trwałe wyniki tylko w harmonii z wielkimi mocarstwami. Zapowiedzieli oni, że popierać będą zasadę większości 2/3

Manewry wojsk amerykańskich

Berlin, 6. 8. (PAP) Jak komunikuje generał Frank Herting, dowódca amerykańskiego odcinka w Berlinie, między 6 sierpnia a 1 listopada odbędzie się manewry wojsk amerykańskich stacjonujących w Berlinie.

Olsztyn Bohaterom Warszawy

Niedzielnia Akademia w Teatrze Miejskim im. St. Jaracza

...Poległym bohaterom Powstania Warszawskiego wieczna cześć i chwala. Nad napisem Orzeł Biały, z obu stron sceny białe - czerwone chorągwie.

Sala Teatru Miejskiego im. St. Jaracza w Olsztynie wypełniona publicznością. Wśród przedstawicieli władz cywilnych i wojskowych widzimy wicewojewodę ppłk. mgr. T. Korala, zastępcę d. cy dyw. mjr. Małeckiego, wiceprezydenta miasta ob. A. Kruzczyńskiego.

Akademii rozpoczyna Hymn w wykonaniu chóru, poczym wygłasza przemówienie uczestnik walk powstańczych kpt. Kretkowski, który w plo-

Ostatyczne wyniki PPOK

Warszawa 68. (PAP) Według ostatniego biuletynu, wydanego przez Urząd Pożyczek i Długów Państwa, do dnia 29 lipca rb. wpłynęły wiadomości o dokonaniu subskrypcji przez 1.905 623 osoby na ogólną sumę zł. 4.664.813.000.

Gotówką wpłynęło dotychczas z górą 60% całej sumy.

Premier na wystawie gospodarczej.

Premier Osobka-Morawski i min. Komunikacji inż. Rabanowski zwiedzili wystawę Przemysłu, Rzemiosła i Handlu w Bydgoszczy.

Goście zabawili na wystawie kilka godzin, oglądając z zainteresowaniem wszystkie pawilony. Szczególną uwagę gości zwrócił utrzymany w stylu staro-słowiańskim pawilon Dyrekcji Lasów Państwowych oraz wyroby fabryki porcelany i porcelitu w Chodzieży.

Premier z pełnym uznaniem wyraził się o wystawie, stwierdzając, iż jest on pięknym pokazem odradzającego się życia gospodarczego Polski. (PAP).

Kto wykradł zwłoki Mussoliniego

Według oficjalnego komunikatu - policja aresztowała w Mediolanie 3 dalszych sprawców wykradzenia zwłok Mussoliniego z cmentarza mediolańskiego, w kwietniu br.

Wszyscy aresztowani są współwydawcami gazety Lotta Fascista. Policja przywiązuje do ujęcia sprawców wykradzenia zwłok Mussoliniego duże znaczenie. Jest to cios dla ruchu neofaszystowskiego. (PAP)

Sesja Rady UNRRA

W dniu wczorajszym w Genewie rozpoczęła się 5-a sesja Rady UNRRA, na której ma być zdecydowane, czy UNRRA będzie musiała przerwać w roku przyszłym akcję pomocy Europie. Oczekuje się, że Trygve Lie weźmie udział w obradach UNRRA.

Generalny dyrektor UNRRA La Guardia zapowiedział, że po 1 stycznia opiekę nad uchodźcami przejmie ONZ (PAP).

Polsko-francuska umowa handlowa

W Paryżu podpisano francusko-polską umowę handlową.

W myśl umowy Polska będzie dostarczała Francji węgiel, sadzonki ziemniaków, ołów, cynk, papier, zaś Francja dostarczy Polsce fosfaty, błony fotograficzne, maszyny dla przemysłu elektrotechnicznego i tp.

miennych, gorących słowach mówi o bohaterstwie i poświęceniu ludności stolicy Polski, która zrywem sierpniowym 1944 roku dała dowód, że żyje, że walczy i że trwa.

Powstanie warszawskie zakończyło się klęską narodową, ale z klęski tej czerpiemy wiarę w nieśmiertelność narodu polskiego, w jego nieśpożyte siły. Z klęski tej czerpiemy wiarę w jedność narodu, która poprzez walki na barykadach, poprzez miny, gruzy, śmierć i cierpienia okazała się zwycięska i dziś zespoleni tą samą jednością, która ożywiła nasze serca w dniach Powstania Warszawskiego, stojemy do wielkiego dzieła odbudowy.

— Powstanie Warszawskie upadło, zadając jednak śmiertelny cios hydrze hitlerowskiej. Rzesza Niemiecka przestała istnieć już wtedy — stwierdza mówca — kiedy ginęliśmy na barykadach, kiedy marły dzieci nasze na gruzach miasta.

Powstanie warszawskie należy do historii. Do niej należy sąd o tym wielkim czynie zbrojnym ludu stolicy, lecz obraz jedności narodowej, wykutej w ogniu walk, niesiemy w sercach naszych. I tę jedność musimy dziś okazać w obliczu odbywającej się konferencji pokojowej w Paryżu.

— Wzięliśmy sprawiedliwy odwet. Za gruzy Warszawy zapłaciliśmy gruzami Berlina — kończy kpt. Kretkowski. — I nie dopuścimy, by powtórzyły się krwawe dni lat minionych. Warszawę odbudujemy nową, wspólną ku podziwowi całego świata.

— Wolna Warszawa niech żyje! Trzykrotnie powtarza okrzyk sala, a później zamiera w skupieniu, oddając hołd poległym bohaterom. Płyną dźwięki marsza żałobnego Chopina.

Przemawia następnie kpt. Wianecki, charakteryzując Powstanie Warszawskie z punktu widzenia militarne.

Mówca podkreśla bohaterstwo żołnierzy wszystkich formacji bez względu na przynależność partyjną czy polityczną. Wszyscy byli Polakami i wszyscy bili się jak Polacy. Winę za klęskę i upadek Powstania ponosi reakcyjne dowództwo, które zdecydowało o wybuchu Powstania bez porozumienia nie tylko ze szturmującą Pragę Armią Czerwoną, ale nawet z dowództwem alianckim na zachodzie.

Kpt. Wianecki zbija zarzuty, jakoby wojska radzieckie i polskie nie chciały przyjąć z pomocą powstańcom. Warszawa i linia Wisły stanowiły potężny ośrodek oporu cofają-

cych się wojsk niemieckich. Zdobyć Warszawę atakiem czołowym było niemożliwością. Należało przede wszystkim rozpocząć akcję oskrzydającą i w tym celu ściągnąć z głębi kraju rezerwy i bazy operacyjne.

Rozsądek nakazywał wstrzymać się z wszelką akcją zbrojną w bezpośrednim zapleczu frontu. Inaczej postanowiła klika londyńskich emigrantów, ofiarując tysiące istnień ludzkich na ołtarzu własnych partyjnych rozrachunków.

Mówca kończy doskonałe opracowany przegląd militarny powstania, oddając hołd tym, którzy wysoko nieśli sztandar Wolności i Niepodległości i padli za Wielką Sprawę na barykadach Warszawy. (g.)

Na część artystyczną Akademii złożyły się recytacje artystów Teatru im. St. Jaracza, St. Igara i P. Zielińskiego, poświęcone tematyce, związanej z Powstaniem Warszawskim.

Obaj wykonawcy odnieśli zasłużony sukces.

Chór pod wytrawnym kierownictwem dyr. Materskiego odśpiewał szereg pieśni, z których „Spój kolego“ wyróżniła się ciekawym układem muzycznym.

Dwie pieśni „Spijcie orleta bojowe“ i „Bohater“ w wykonaniu art. Worotyńskiego pięknie uzupełniły poważny program uroczystości.

Na zakończenie chór odśpiewał „Rotę“.

Publiczność w podniosłym nastroju opuszczała salę teatru. Z. A.

Milion franków dziennie

Koszty Konferencji Pokojowej

Francję niemało kosztuje organizacja Konferencji Pokojowej. Miliony franków i setki tysięcy funtów szterlingów pochłonęły tylko same przygotowania. Prócz tego obsłużenie konferencji w pałacu Luksemburskim kosztuje Francję milion franków dziennie.

Przystosowanie pałacu Luksemburskiego do potrzeb konferencji kosztowało 18 mil. franków. Instalacja systemu telefonów — 25 500 f. st. Studia radiowe i radiolizacja gmachu — 31 500 f. st. Najdroższe urządzenia typograficzne — 22 000 funtów.

Dzienny wydatek miliona franków

na „koszta bieżące“ można zrozumieć jeśli wziąć pod uwagę ogromny sztab urzędujący w pałacu Luksemburskim. Pracuje tam 500 wysoko wykwalifikowanych specjalistów. Jest to personel radiowy, sekretariat, organizacja, 200 szoferów czeka na podwozcu pałacu na każde zawołanie megafonu. 10 telefonistów obsługuje 80 linii telefonicznych łączących delegatów z ich hotelami. A prócz tego całe setki stenografów i personel całych „drukarni“.

Wszyscy pracują nad natychmiastowym uwiecznieniem wyników codziennej pracy konferencji, ułatwiając jej bieżącą pracę. Zrobione zostało wszystko, aby maszyna konferencji pracowała idealnie. Ale kosztuje to miliony. (PAP)

Niedziela w Paryżu

Pałac Luksemburski zaległa w ubiegłą niedzielę absolutna cisza. Premier Attlee spędził swój weekend w Wielkiej Brytanii. Również minister Spaak poleciał na dwa dni do Belgii.

Nawet niezmordowany premier Bidault — wyrwał się z Paryża na kilka godzin odpoczynku na wsi.

B. satelci osi zaproszeni

Konferencja Pokojowa wysłała obecnie oficjalne zaproszenia dla przedstawicieli Włoch i b. satelitów Niemiec: Węgier, Bułgarii, Rumunii i Finlandii. (PAP)

Przegląd prasy

Najsukuteczniejsza propaganda

Rząd wydał bezwzględna walkę wszelkiego rodzaju nadużyciom i nieuczciwościom. Nie mniej brak jest w dalszym ciągu współdziałania czynnika obywatelskiego z organami kontroli społecznej.

Z drugiej strony obserwujemy przerosł aparat propagandowy — zauważa „Życie Warszawy“:

„Zamiast niezliczonych miejskich, wojewódzkich i powiatowych ogniw propagandy — stwórzmy silny i skuteczny aparat kontroli społecznej, do którego każdy obywatel z ufnością wnosiliby swoją umotywowaną skargę czy zażalenie i gdzie ta skarga nie utknęłaby w stosie papierysk.“

Nie chodzi przy tym wcale o jakiś szeroko rozbudowany aparat biurokratyczny. Potrzeba nam zespołów Ludzi uczciwych i ideowych, którzy szczerze i wytrwale pragną dobra kraju i współobywateli.

Działalność tych zespołów zbiegać się może u góry w jakiejś instytucji centralnej, podniesionej nawet do godności ministerstwa. Chociażby — Ministerstwa Informacji i Kontroli Społecznej.

A propaganda?

To właśnie będzie najlepszą propagandą. Właśnie te osiągnięcia w oczyszczaniu naszego życia zbiorowego z fajdactw, jakie na powierzchnię wyrzuciła brudna fala powojenna.

Propagandą najsukuteczniejszą będą również osiągnięcia konkretne w odbudowie kraju, jak n.p. odbudowa mostu Poniatowskiego.

O inna zaś propagandę — nie martwmy się“.

Dzwiga sie z ruin przemysl mazurski

Uroczyste poswiecenie Fabryki Maszyn Rolniczych w Reszlu

Repatrianci jada

Przybył transport repatriantów z Wilna Nr. 119 w składzie 41 wag. Przyjechało 460 osób.

Transport został w Olsztynie rozsegregowany do szeregu miejsc przeznaczenia m. in. Bydgoszczy, Białegostoku, Elku, Krakowa, Lublina it.d.

Wiec w Teatrze Miejskim

W dniu dzisiejszym, o godz. 16,30, w sali Teatru Miejskiego odbędzie się wiec w sprawie mieszkań dla ludzi pracy, zorganizowania akcji do walki ze spekulacją na odcinku aprowizacyjnym oraz oczyszczenia naszego miasta z elementów nieproduktywnych i pasożytniczych.

Przemawiać będą poseł do KRN ob. Kalinowski i inni.

Z Maz, Towarzystwa Rybackiego

We wszelkich sprawach, dotyczących działalności Mazurskiego Towarzystwa Rybackiego, należy się zwracać pod adresem: Olsztyn, ul. Staromiejska 16, lokal Domu Rybackiego.

Tam również przyjmowane są w każdą sobotę od godz. 10 do 12 zapisy na członków Towarzystwa.

Spółdzielnia ogrodnicza

Ostatnio powstała w Olsztynie spółdzielnia pod nazwą „Ogrodnik Mazurski”.

Spółdzielnia warzywa i owoce przeważnie sprowadza samochodami z terenu innych województw, ponieważ nasza lokalna produkcja nie może jeszcze zaspokoić potrzeb ludności.

K. Lubińska w Teatrze Miejskim

Dziś i jutro w Teatrze Miejskim im. St. Jaracza nieodwołalnie ostatnie przedstawienia dramatu T. Rittnera „W małym domku”.

Od dnia 8 bm. gościnne występy artystów Państwowego Teatru Polskiego z Warszawy w komedii G. Forzano „Dar Poranka” z Karoliną Lubińską na czele.

Dzisiaj wieczorem

Teatr im. St. Jaracza

O godz. 20-ej sztuka T. Rittnera — „W małym domku”.

Kino „Polonia”

„Zajazd na rozdrożu”.

Kino „Mazur”

„Powrót”.

W ub. sobotę odbyło się w Reszlu uroczyste poświęcenie pierwszej w naszym województwie fabryki maszyn rolniczych, jedynego tego rodzaju obiektu cięższego przemysłu, uchronionego prawie w całości z pożogi wojennej.

Uroczystości zgromadziły karne i doskonale prezentujące się szeregi pracowników, ich rodziny i mieszkańców miasta, oraz zaproszonych gości z Bydgoszczy i Olsztyna.

W zastępstwie wojewody olsztyńskiego występował inż. Gienderowicz ze Zjednoczonego Przemysłu Miejsowego, inż. Grabowskiego z Delegatury Ministerstwa Przemysłu z Olsztyna wraz z obsadą Delegatury oraz burmistrz m. Reszla, ob. Karzewski, w zastępstwie starosty. Aktu poświęcenia fabryki dokonał ks. proboszcz Maliszewski.

A oto krótki szkic historyczny fabryki reszelskiej. Powstała ona właściwie dzięki wysiłkom samych pracowników, zatrudnionych obecnie w fabryce. Pamiętam jej wygląd, stan maszyn i hal fabrycznych z czasów, gdy na terenie naszego województwa szalał szaber i chaos, gdy nieznane było pojęcie własności państwowej i prywatnej, gdy w tajemniczy sposób znikaly pozostałe z okresu działań wojennych urządzenia miejscowych fabryk i warsztatów pracy.

Jedno muszę dziś stwierdzić, że nie przypuszczałem nigdy, aby cokolwiek z pozostawionych bogactw fabrycznych dało się uratować. Zresztą w owych czasach nie ufałem nikomu.

Tak więc dn. 15 czerwca ub. r. nadzór nad całością powierzono byłemu żołnierzowi ob. Franciszkowi Wiśniewskiemu. Przy pomocy pewnej mazurki, której nazwiska nie przypominam sobie, rozpoczął pełnienie ciężkiego obowiązku. I, co najciekawsze, urządzenia fabryczne, oprócz tylko maszyn stolarskich, uratował.

Z tych samych czasów przypominam sobie ob. Wiktora Dzierżanowskiego oraz ob. St. Leocha. Dali z siebie tyle, że dziś dumni są z dokonanego dzieła.

Dn. 24 listopada minionego roku obiekt został przejęty przez Północne Zjednoczenie Przemysłu Maszyn Rolniczych w Gdańsku. Kierownictwo techniczne objął ob. Leocha, handlowe — Dzierżanowski. Pracują oni do dziś.

Dzięki wspólnym wysiłkom fabryka została uporządkowana, maszyny wyremontowane i oczyszczone, całość przygotowana do uruchomienia. Dnia 5 maja br. dokonano pierwszego odlewu. »A było i chłodno i głodno przez szereg miesięcy« — stwierdził w swoim przemówieniu kier. hadl. ob. Dzierżanowski. Dziś wprawdzie pracownicy nie pławią się w dobroby-

cie lecz mają swój własny warsztat pracy i możliwe warunki egzystencji.

Państwowa Fabryka Maszyn Rolniczych w Reszlu nastawiona jest całkowicie na produkcję maszyn rolniczych. W tej chwili wykonuje się sieczkarnie na zamówienie (około 4 i pół miliona zł.) Centrali Zbytu Maszyn Rolniczych, która rozprowadza je po całej Polsce. Centrala ta finansuje każde zamówienie.

Od bieżącego tygodnia Fabryka w Reszlu rozpoczyna produkcję kieratów, a w najbliższym czasie — torfiarek, brukwiarek, rusztów do maszyn, hydraulicznych studzienek. Niezależnie od nastawienia rolniczego reszelska fabryka wykonuje zamówienia oraz odlewy mosiężne i z innych metali dla innych fabryk w województwie i poza nim.

Przy 57 zatrudnionych obecna produkcja wynosi miesięcznie 60 sieczkarń, co stanowi wielki sukces, biorąc pod uwagę brak fachowców i okres początkowego szkolenia pracowników.

Niewątpliwie za kilka tygodni stan ten zmieni się o tyle, że produkcja będzie wzrastała proporcjonalnie do sumy nabytych wiadomości praktycznych zespołu. Niemniej już dziś sieczkarnie fabryki reszelskiej, wykonane solidnie i estetycznie, biorą udział w wystawie w Bydgoszczy, gdzie jako pierwsze eksponaty produkcyjne naszego rodzajęcego się z gruzów przemysłu, cieszą się zasłużonym powodzeniem i uznaniem.

Miejmy nadzieję, że rozwój Fabryki Maszyn Rolniczych w Reszlu jest zapewniony. Jeśli tak się stanie, będzie to niewątpliwą zasługą nie tylko kierownictwa, ale całego personelu, któremu rozwój gospodarczy i przemysłowy naszego województwa leżał na sercu od pierwszych dni pracy w fabryce.

Z. M.

Dzieci warmińskie w Kielecczynie

W dniu wczorajszym 80 dzieci warmińskich z powiatu olsztyńskiego staraniem Zw. Samopom. Chłopskiej wyjechało na parotygodniowy pobyt do Kielecczyny.

W programie wycieczki jest zwiedzenie Warszawy, Krakowa i Jasnej Góry.

Z wycieczką wyjechał przedstawiciel Zw. Samop. Chłopskiej z Olsztyna oraz przedstawicielki rodziców — warmianki. Dzieci zostały skoncentrowane we wsi Dojtki, skąd samochodami udały się w dalszą podróż.

Entuzjazm wśród dzieciaków zasługuje na szczególne podkreślenie.

Z. A.

Odbudujemy kulturę polską na Warmii i Mazurach

Wysłannik naszego pisma odwiedził Wojewódzki Wydział Kultury i Sztuki w celu poinformowania się o bieżących pracach tego resortu, który zwłaszcza na naszych terenach, obfitujących w cenne zabytki architektoniczne, ma wdzienne pole do działania.

Uprzejmy informator nasz, Naczelnik Wydziału i Konserwator Wojewódzki inż. J. Grabowski, mówi o tym, co się robi w zakresie działalności Wydziału w obecnej chwili.

Przedewszystkiem prowadzone są następujące prace konserwatorskie i zabezpieczające: w katedrze we Fromborku, w kościele farnym Ornety; tamże w zabytkowym pięknym ratuszu, w kościele farnym i u Franciszkanów w Kętrzynie (Rastembork).

Poddany jest konserwacji uroczy kościół w Krosinie pod Ornetą — typowa budowla ludowa w stylu »rococo« o przepięknych stiukowych ścianach. Kościół ten zbudowany był za czasów polskich w wieku XVIII.

Ponadto Wydział Kultury i Sztuki konserwuje zabytkowy kościół Sw. Jerzego w Kętrzynie, odbudowuje

kościół Sw. Krzyża w Braniewie i przeprowadza roboty zabezpieczające w gotyckiej kolegiacie w Dobrym Mieście. Ten ostatni kościół posiada przepiękne autentyczne ołtarze szafkowe.

Przechodząc do spraw kulturalnych naszego miasta inż. Grabowski podkreśla konieczność pobudzenia zainteresowania ze strony społeczeństwa sprawami muzycznymi i podniesienia naszej kultury w tej tak ważnej dziedzinie.

Inż. Grabowski jest dobrej myśli, jeśli chodzi o przyszły sezon teatralny w Olsztynie.

Opuszczamy Wydział Kultury i Sztuki z przeświadczeniem, że praca jego mimo ciężkich warunków budżetowych nie ustaje, posuwa się stale naprzód i daje trwałe, pozytywne efekty.

Z. A.

Pamiętajcie

że nie WOLNO sprzedawac i kupowac

Wtorek

ciastek, tortow, piernikow i t. p.

Sroda

Czwartek

Piatek

Wyciąć i zachować

miesia, wedlin, kielbas it.p. oraz ciastek, tortow, piernikow i t. p.

Ze statystyki zaludnienia

Według ostatnich danych powiat piski zamieszkuje ogółem 16451 osób, w tym 215 repatriantów, 7464 przesiedleńców, 4240 Warmiaków i Mazurów i 4532 Niemców. Na wsi zamieszkuje 12,71% osób, w miastach 3,734.

Miasto Pisz liczy 1.359 mieszkańców, Biała 1.373, Orzysz 1.002.

Miasteczka jak i wsie ucierpiały znacznie na skutek działań wojennych.

Według ostatnich danych w powiecie Braniewo zamieszkuje ogółem 17.305 osób, w tym 6.152 repatriantów, 4.229 przesiedleńców, 196 Mazurów, 6.724 Niemców i 4 osoby innej narodowości.

SLUCHANY RADIA

WARSZAWA i na fali 395,8 mtr.

Wtorek 6 bm. 16,00 dziennik, 16,30 etudy fortepianowe, 16,55 kwadrans przyz. 17,10 koncert zespołu, 17,55 audycja wojskowa, 18,10 melodie Polki południowej, 18,30 Beethoven, 19,00 „Nauka przy głośniku” 19,30 transmisja z Katowic, 20,00 dziennik, 20,30 słuchowisko, 21,00 audycja dla polaków zagr., 21,30 skrzynka poszukiwania, 22,00 koncert rozrywkowy, 22,30 muzyka taneczna, 23,00 ostatnie wiadomości, 23,20 program, 23,30 skrzynka poszukiwania, 23,55 Hymn.

OSA - Toruń przegrywa 1:2

Porazka lekkoatletów — Dwa rekordy Białowasa

Drugi dzień zawodów na Stadionie WF i PW przy udziale toruńskiej OSA przyniósł szereg miłych niespodzianek. Jakkolwiek OSA wygrała mecz lekkoatlet. ze Spółem w stosunku 72,5 : 68,5, wyniki wskazują na dalsze postępy naszych lekkoatletów, przy czym podkreślić należy, że Białowas poprawił dwa rekordy okręgowe.

Pod znakiem wzorowej organizacji rozpoczęto zawody defiladą zawodników. Piękna postawa podchorążych z Torunia wywarła doskonale wrażenie na licznie zebranej publiczności.

Zawody rozpoczęto biegiem na 100 m., który przyniósł zwycięstwo Lewandowskiemu (OSA) 12,1 wobec nieobecności Ladnowskiego i Białowasa. Drugi był Brylka 12,1, 3) Górski (OSA) 12,1, 4) Troicki 12,3. 400 m. wygrał Herczyński (OSA) 57,5 przed Mikołajczakiem 58,4, 3) Górski (OSA) 59, 4) Troicki 1500 m. 1) Bankowski (OSA) 4:42,8, 2) Abramski 4:47,5, 3) Pawłowski (OSA) 4:53,3, 4) Kuklinski.

Bieg na 3000 m. wygrał b. wice mistrz Polski Karwowski w czasie 9:57,7 przed Jasiewiczem (OSA) 9:58,2 i Sołtysiakiem (OSA) 10:50.

W oszczepie zwyciężył Markowski (Sp) 42 m. W dysku pierwszy był Białowas 31,11, 2) Baraniecki (OSA) 29,78, 3) Kowalski (OSA) 28,58, 4) Wysokiński. Mikołajczak poza konkursem rzucił 30,03. Kula: 1) Białowas 12,54 (rek. okr.) 2) Baraniecki (OSA) 10,07, 3) Szydelko (OSA), 4) Wysokiński. Skok wzwyż: 1) Lewandowski (OSA) 160, 2) Tatarkiewicz 155, 3) Komorowski (OSA) i Próchnicki po 150. Trójskok: Białowas 11,84, 2) Mikołajczak 11,42, 3) Kowalski (OSA) 11,20, 4) Bankowski (OSA). Skok w dal: 1) Lewandowski (OSA) 5,80, 2) Białowas 5,75, 3) Brylka 5,40, 4) Komorowski (OSA) 5,29. Czwartym skokiem Białowas osiągnął 5,98, bijąc rekord okręgu.

Sztafetę 4x100 wygrało Spółem 49,7. Sztafetę olimp. wygrała OSA 3:54,8.

Piłkarze olsztyńscy zrewanżowali

się za porażkę lekkoatletów, zwyciężając drużynę OSA 2:1. Mecz przy-

51.02

KOZUBEK rzuca młotem

W ramach międzyokręgowego meczu lekkoatletycznego Śląsk-Kraków, który zakończył się zwycięstwem Śląska 133:110, uzyskano szereg doskonałych wyników mimo nieobecności czołowych lekkoatletów, przebywających na obozie eliminacyjnym.

Na czoło wysuwa się wynik w rzucie młotem 51,02, uzyskany przez Kozubka (Śląsk). Rzutem tym jednym z najlepszych w bieżącym roku w Europie. Kozubek przekroczył znacznie minimum, wyznaczone do Oslo.

niósł wiele emocji i był jednym z najładniejszych spotkań w bieżącym sezonie.

Para obrońców, Białowas — Woznica, dobrze się napracowała, hamując niebezpieczne zapędy przeciwnika, a Tatarkiewicz wykazał że powrócił już do dawnej formy.

Napad OSA był b. groźny, świetny technicznie i dobrze dysponowany strzałowo, natrafił jednak na zaciętą obronę «Spółem».

Atak gospodarzy zagrał bez zarzutu. Brylował tu duet Krawczyk — Siwek, który też podzielił się bramkami.

Spółem wystąpiło w składzie kombinowanym: Tatarkiewicz, Białowas, Woznica, Kopczyński, Prusik, Andrzejczyk, Troicki, Siwek, Radwan, Krawczyk, Konecki.

Sędziował Sekuła dobrze. Widzów ok. 2 tys. (b)

Kiepura przybędzie do kraju

list otwarty znakomitego śpiewaka

Jan Kiepura wręczył w New Yorku czek na sumę 1000 dolarów dla nowoorganizowanego Funduszu Chopina. Na czele organizatorów stanęli najwybitniejsi przedstawiciele amerykańskiego świata artystycznego, pod przewodnictwem znakomitego pianisty Artura Rubinsteina.

Jednocześnie Kiepura ogłosił list otwarty do Polaków w Kraju: „Zamiast pisanie tych kilku słów, stokrotnie i z całego serca wolałbym być z Wami w Polsce. Niestety moje kontrakty zmuszają mnie do pozostania w Ameryce.

Mam jednak nadzieję, że prawdopodobnie jeszcze w tym roku będzie mi dane przybyć do kraju na parę miesięcy, jak to corocznie czyniłem

Pięcioraczki chińskie

Centralna Agencja Chińska donosi, że w wiosce Sichiaotsung w zachodniej prowincji Rupel, żona pewnego wieśniaka urodziła pięcioraczki: 4-ch chłopców i jedną dziewczynkę. (SAP)

przed wojną. Będę Wam śpiewał w teatrach i przed teatrami, w salach koncertowych i na ulicy. Pragnę, byście mnie zachowali w Waszych sercach. Duchem i sercem jestem z Wami. (PAP)

Dla zdrajców kara śmierci

Proces szpiegowski NSZ w Warszawie

W dalszym ciągu postępowania dowodowego w procesie szpiegowskim NSZ sąd odczytał fragmenty z rozszyfrowanej przez władze bezpieczeństwa instrukcji „Wytyczne do zbierania wiadomości o Polsce”.

Jest tam powiedziano m. in. że należy zbierać dane o armii marszałka Zymierskiego, a w szczególności o dyslokacji poszczególnych oddziałów, organizacji armii, stopniu motoryzacji, nazwach formacji, nazwiskach dowódców, sposobach rekrutacji, procencie ochotników, dyscyplinie w wojsku i t. p.

Następnie tłumacz przełożył angielską instrukcję, o sposobie korzystania z małego aparatu radiowego, którym mieli posługiwać się oskarżeni w swojej akcji szpiegowskiej.

Na tym zamknięto postępowanie dowodowe, poczym głos zabrał prokurator mjr. Podlaski.

Prokurator stwierdził, iż trudno jest żądać kary śmierci szczególnie po tak strasznej wojnie, która tyle istnień ludzkich kosztowała naród polski. Jednakże od najdawniejszych czasów społeczeństwa broniły się przed zdrajcami, stosując wobec nich najwyższy wymiar kary: karę śmierci.

W imię dobra Rzeczypospolitej,

OGLOSZENIE

Zarząd Miejski w Olsztynie jako władza administracji ogólnej i instancji przystępuje do likwidacji nielegalnego handlu w mieście Olsztynie.

Wzywa się wszystkie osoby trudniące się zawodowo nielegalnym handlem do zaniechania tego.

Jednocześnie uprzedza się, że winni niestosowania się do zarządzeń władz, niezależnie do dotkliwych kar administracyjnych, będą zatrzymani i doprowadzeni do Komisji Specjalnej celem skierowania do obozów pracy przymusowej na zasadzie art. 10 dekretu z dnia 13 VI.1945 r. (Dz. U. R. P. Nr. 53 poz. 302).

Prezydent m. Olsztyna
F. Hruczyński
Wiceprezydent

1857

OGLOSZENIA

DRABNE

P. B. P. ORBIS Olsztyn. Sprzedaż biletów Komunikacji Samochodowej. 1341

UNIEWAZNIAM zagubione zaświadczenie ob. polskiego wydane przez Starostwo Powiatowe Olsztyn, na nazwisko Fabek Barbara. 1858

UNIEWAZNIAM zagubioną kartę ewakuacyjną Nr. 7817-20 wydaną w Wilnie, na nazwisko Butkiewicz Anna, oraz kartę pracy, wydaną przez Zarząd Cegielni Żalpi, na nazwisko Butkiewicz Edward. 1859

STROJENIA — naprawy wszelkich instrumentów muzycznych, oraz instr. dętych i patefonów wykonuje Stanisław Sokołowski Olsztyn, Aleja Warszawskie 79. (Niepodległości) 1860-3

UNIEWAZNIAM zagubione zaświadczenie na 2 konie wydane przez Zarząd Miejski Wartembork, na nazwisko Kowalski Aleksander, Olsztyn, Lubelska 6. 1361

WYPADKI I PRZESTĘPSTWA

Dobry znajomy

W Olsztynie została popełniona kradzież na szkodę ob. ob. Kamińskich, zamieszkałych przy ul. Sarnowskiego 4. Wartość okradzionych przedmiotów: zegarka damskiego na rękę, oraz „1 pary kałesonów i chustki do nosa” — jak opiewa protokół — została oszacowana na 3.275 zł.

Sprawcą kradzieży okazał się dobry znajomy ob. ob. Kamińskich Eugeniusz Thym, kier. Pow. Komisariatu do Walki z Epidemiami w Suszu,

który podczas pobytu w Olsztynie zatrzymał się u poszkodowanych.

W sobotę, na szosie Dobre Miasto — Olsztyn, uległ rozbiciu wóz osobowy W. U. Z.

Jak się okazało katastrofę spowodował pijany szofer — Leon Wojciechowski, który samowolnie opuścił garaż, udając się autem na wesele znajomych.

„Zmotoryzowanym” birbantem zaopiekowała się policja. (gem.)

Redakcja i Administracja: Olsztyn, ul. św. Barbary 1. Telefon Nr. 81-90 Nadesłanych rękopisów Redakcja nie zwraca. Redaktor Naczelny: Wl. Mroczkowski
Redakcja przyjmuje w godz. 11 — 18. Administracja czynna w godz. 10 — 14. Konto Nr. 40 w Oddz. Banku „Gosp. Spodz.” w Olsztynie.

CENY OGŁOSZEŃ: Ogłoszenia drobne po 5 zł. za wyraz (najmniej 50 zł.), przy poszukiwaniu rodzin i pracy po 3 zł. za wyraz (najmniej 20 zł.). Ogłoszenia urzędowe przetargi i nekrologi: 1 mm. wysokości przy szerokości 1 szpalty — po 10 zł. Ogłoszenia reklamowe w miejscu, przeznaczonym na ogłoszenia: 1 mm. wysokości przy szerokości 1 szpalty — po 15 zł. Te same ogłoszenia w teście redakcyjnym — po 25 zł. Przy wielokrotnych ogłoszeniach — rabat. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Ogłoszenia przyjmuje Administracja ewaz upoważnione osoby.

PRENUMERATA MIESIĘCZNA: 50 zł., kwartalna — 140 zł., roczna — 550 zł. Prenumeratorki otrzymują pismo pocztą lub odbierają w ustalonych punktach kolportażu i przesyła technicznych w poniedziałki pismo navasie nie wychodzi.